



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupeného JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 11. 2008, č. j. 16 Cad 6/2008 - 28,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Petru Práglovi, advokátu, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 952 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 11. 2008, č. j 16 Cad 6/2008 - 28, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2008, č. X, jímž žalovaná zamítla stěžovateli žádost o plný invalidní důchod podle ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť stěžovatel podle posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení v Teplicích ze dne 18. 12. 2007 nebyl plně invalidní, a to proto, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 10 %.

V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že rozhodnutí žalované je odůvodněno pouze třemi větami, což nasvědčuje tomu, že rozhodnutí žalované z 10. 1. 2008 je nepřezkoumatelné a v tom případě bylo jakékoliv doplňování soudu nadbytečné a rozhodnutí mělo být zrušeno. Krajský soud podle stěžovatele zcela nedůvodně nahrazuje odůvodnění žalované. Dále stěžovatel namítá, že žalovaná i krajský soud měly podle § 44 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění vzít v úvahu životní podmínky, ve kterých žalobce žije a které jsou blíže uvedeny v prováděcím předpisu. Těmito okolnostmi se ale nezabývaly a z toho důvodu není vyloučeno, že i rozhodnutí krajského soudu je ve svém důsledku nepřezkoumatelné. Stěžovatel dále uvedl, že nesouhlasí s hodnocením lékařské posudkové komise, že jeho urologické potíže jsou posudkově nepodstatné a zanedbatelné. Stěžovatel připojil ke své stížnosti lékařskou zprávu MUDr. P. a navrhl k objasnění svého zdravotního stavu příslušného znalce.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalované dne 28. 1. 2008 žalobou. V žalobě namítal, že od 29. 10. 2006, kdy utrpěl pracovní úraz, se stále léčí, trpí bolestmi páteře, třísel a kolen. A dále také trpí psychickými potížemi, pro které se ambulantně léčí. Z toho dovodil, že má nárok na invalidní důchod.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že krajský soud si vyžádal v rámci předmětného soudního řízení odborný posudek od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „PK MPSV“). PK MPSV nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti a zaujala posudkový závěr o plné invaliditě žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Členem PK MPSV byla odborná lékařka z oboru neurologie, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 4. 4. 2008. Žalobce byl jednání komise přítomen a vyšetřen odbornou lékařkou z oboru neurologie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. PK MPSV na základě zdravotnické dokumentace, o jejíž úplnosti stěžovatel nevznesl v průběhu posouzení pochybnosti, konstatovala (sice poněkud nepřehledně, nicméně dostatečně srozumitelně) diagnostický souhrn, z něhož určila výslovně rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a to lehký vertebrogenní syndrom bederní, neurotopicky bez motorického zániku. Toto postižení PK MPSV hodnotila pro účely určení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly XV odd. F položka 2 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. V rámci této položky se PK MPSV přiklonila ke spodní hranici použitelného procentního rozmezí (15 % - 25 %), neboť se jednalo u stěžovatele o lehký funkční nález na bederním úseku páteře se slabostí svalového korzetu bez prokázané patologie na EMG, neurotopicky bez motorického zániku. Ostatní onemocnění byla z funkčního hlediska podle PK MPSV lehká a posudkově nevýznamná, proto PK MPSV nepoužila s ohledem na tato onemocnění vyšší procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. S ohledem na to komise dospěla k závěru, že k datu napadeného rozhodnutí stěžovatel nebyl plně invalidní podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nebyl ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 nebo 2

zákonu o důchodovém pojištění. Nešlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33 %, nešlo o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neztěžoval stěžovateli značně obecné životní podmínky. Závěrem PK MPSV uvedla, že stěžovatel byl obecně nadále schopen vykonávat dělnické práce jako dosud, bez zvedání nadlimitních těžkých břemen a práce ve vynucených polohách.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že krajský soud vycházel z posudku PK MPSV jako ze stěžejní důkazu pro své rozhodnutí. Krajský soud konstatoval, že posudek byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů, přičemž PK MPSV jednala v řádném složení. Stěžovatel byl přítomen při jednání komise a byl přešetřen odbornou lékařkou z oboru neurologie. Lékaři PK MPSV sice oproti lékařce Okresní správy sociálního zabezpečení v Teplicích ohledně míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele dospěli k závěru, že dosahuje 15 % namísto 10 %, ovšem přes tuto skutečnost stěžovatel stále nesplnil podmínku plné invalidity podle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 66% míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. S ohledem na to se krajský soud ztotožnil s posudkovým závěrem komise, že stěžovatel nesplnil podmínku plné invalidity podle zákona o důchodovém pojištění, a proto jeho žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 4. 12. 2008, kasační stížnost byla podána dne 8. 12. 2008.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje jednak námitku nepřezkoumatelnosti správního i soudního rozhodnutí, jednak důvody, které podle svého obsahu představují námitky proti rozsahu posouzení zdravotního postižení. Neúplné posouzení rozsahu zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, by pak mohlo být vadou řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pokud mohlo mít, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá, za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a v důsledku toho i nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelem uplatněné důvody podle obsahu za důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d), a pro tyto důvody kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve, přihlížeje k systematice stěžovatelových námitek, musel vypořádat s tvrzenou nepřezkoumatelností správního rozhodnutí žalované, kterou se krajský soud podle stěžovatele snažil svým postupem zhojit, což mu nepřísluší. Nejvyšší správní soud je k tomu veden úvahou, že literatura (zde srov. zejména Bureš, J., Drápal, L., Mazanec, M.: Občanský soudní řád, Komentář, C. H. Beck, Praha 2001, str.

1205 a násl.) i judikatura vymezila postupně okruh otázek, které soud i v přísně dispozičním a koncentrovaném soudním procesu správním musí zkoumat ex officio, aniž je k tomu zákonem výslovně zavazován (výslovný pokyn zákona je v současnosti obsažen toliko v ust. § 76 odst. 2 s. ř. s.). Pokud pak jde o vady řízení, judikatura se shoduje na tom, že vždy je namístě ex officio zrušit správní rozhodnutí pro vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti (tak např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 12. 1995, č. j. 6 A 191/93 - 14, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2006, č. j. 8 As 12/2005 - 51, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2005, č. j. 6 A 104/2001 - 69, stejně tak Bureš, J., Drápal, L., Mazanec, M. op. cit. výše, str. 1208), a to proto, že takové rozhodnutí není schopno pro svou nesrozumitelnost jakéhokoliv přezkumu v rámci případných žalobních bodů (byť se i účastníci mohou domnívat, že srozumitelné pro ně je).

Rozhodnutí žalované skutečně obsahuje tři věty odůvodnění, nicméně stručnost odůvodnění ještě sama o sobě nemusí znamenat nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Žalovaná zamítla stěžovatelovu žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínky plné invalidity ve smyslu § 39 zákona o důchodovém pojištění a přitom odkázala na obsah posudku posudkového lékaře příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Ten je přitom ex lege (srov. § 8 odst. 1 písm. a/ zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů) povolán k posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob ve věcech sociálního zabezpečení při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách a za tím účelem mj. posuzovat plnou nebo částečnou invaliditu. Vedle toho k otázce přezkoumatelnosti správního rozhodnutí judikatura správních soudů již před časem zaujala jasný postoj definovaný v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 1996, č. j. 6 A 825/95 - 7, podle něž soud může jako překlenutelnou procesní chybu posoudit to, když i přes nedostatečné odůvodnění písemného vyhotovení rozhodnutí jsou skutkové údaje, z nichž správní orgán vycházel, obsahem správního spisu, a skutkové a právní úvahy správního orgánu, které vedly k vydání rozhodnutí, jsou ze spisu alespoň v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné. Jakkoliv obecně rozhodnutí žalované nevynikají vysokou kulturou právní argumentace vtělené do odůvodnění, je možné při vědomí dostatečné opory skutkových podkladů v obsahu spisu a při zjevnosti právní úvahy žalované slevit z nároků na dodržení jinak zcela oprávněných požadavků na obsah odůvodnění správního rozhodnutí.

Pokud jde o stěžovatelovy námitky vůči rozsudku krajského soudu, je třeba vyjít z toho, že ve stěžovatelově případě se jedná o nepřiznání plného invalidního důchodu z toho důvodu, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě nedosahuje zákonem požadovaných 66 %. Plný invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Tyto posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, rovněž však k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku.

Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených § 132 občanského soudního řádu se zřetelem k ust. § 64 s. ř. s. Přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především.

Krajský soud proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. Takové opomenutí ostatně nenamítal ani stěžovatel, pouze se lišil ve svém subjektivním hodnocení závažnosti těchto problémů. Stěžovatel v žalobě ani netvrdil nedostatečnost podkladů (neúplnost zdravotnické dokumentace), z níž žalovaná při posouzení vycházela – v žalobě pouze označil jako důkaz lékařské zprávy, z nichž ovšem PK MPSV při pořizování posudku vycházela. S ohledem na to, že se konečné závěry jak posudku okresní správy sociálního zabezpečení, z něhož vycházela žalovaná, tak posudku PK MPSV, z něhož vycházel soud, ohledně naplnění podmínek invalidity shodovaly, nebyl důvod napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. O obsahu posudku PK MPSV nemohla s ohledem na absenci výhrad vůči jeho úplnosti vzniknout ani pochybnost, která by odůvodňovala přibrání znalce v oboru posudkového lékařství. Konečně pak nelze souhlasit ani s námitkou stěžovatele, že se posudek PK MPSV nevypořádal s alternativními definicemi invalidity (ztížení obecných životních podmínek, resp. mimořádné podmínky možnosti výkonu soustavné výdělečné činnosti) – posudkový závěr se jasně vztahuje ke všem definicím invalidity a s ohledem na ně zdravotní stav stěžovatele hodnotí.

S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je však podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalované, přestože měla ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 1. 2009, č. j. 16 Cad 6/2008 - 49, ustanoven pro řízení o kasační stížnosti zástupce JUDr. Petr Prágl. Tomu Nejvyšší správní soud přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání písemného podání soudu týkajícího se věci samé podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí podle

ustanovení § 7 bod 2. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 a 3 písm. f) advokátního tarifu 500 Kč. Dále náleží ustanovenému zástupci stěžovatele paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů 800 Kč. Protože je ustanovený zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu rovněž podle § 35 odst. 8 s. ř. s. částka, kterou je z přiznané odměny na této dani povinen odvést. Celkem tedy ustanovenému zástupci náleží 952 Kč. Pro zaplacení odměny soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. května 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně

senátu